

Gurluşyk işleri başlananda elmydama ýer işlerinden başlanýar. Jaýlar gurulanda, binalar, desgalar salynanda, inženerçilik setleri, ululy-kiçili çukurlar gazylanda her-hili topraklary işlemeklige -toplumyna -ýer işleriniň önümçiligi diýilýär.

Senagat we graždan gurluşygynda ýer işleri haçanda jaýlar, binalar, desgalar gurulanda kiçi, uly çukurlar gazylanda ýer işleri edilyär. Ähli ýer desgalary ulanylýan möhletine görä: wagytlaýyn hem-de hemişelik desgalara bölünýärler.

Wagytlaýyn ýer desgalaryna degişligysga wagytlaýyn -ýagny, diňe gurluşyk dowam edýän döwürde ulanylýan desgalar: mysal üçin -haýsy-da bolsa bir inženerçilik setlerini gurmak üçin gazylyan çukurlar, wagytlaýyn galdyrylyan gum depeleri we ş.m.

Hemişelik ýer desgalaryna degişli uzak möhletleýik, hemişelik ulanylýan desgalar: mysal üçin -suwlary akdyrmak üçin gurulýan ýaplar ýol gurmak üçin üşürilýän gumlar, her-nili materiallary, çig mallary saklamak üçin ýer astynda gurulýan desgalar (açyk, ýapyk görnüşli) we ş.m. desgalargirýär.

Bu desgalaryň ählisine edilyän talaplar şu aşakdakylardan ybarat:

- gurulýan ýer binalary, desgalary ulanylýan döwründe özüniň ilkinji ölçeglerini ýitirmeli däldir;
- çökmeli däl;
- akar suwlara çydamly bolmaly, ýuwulmaly däl;
- ýagys, gar we beýleki tebigy hadysalara durnukly, çydamly bolmaly;
- berkligi ýeterlik derejede bolmaly;
- soňky işleri geçirmäge amatly bolmaly;
- işlemäge, (ýaşamaga), işçiniň jahyna howupsyz bolmaly;

Yslamberdi TYLLANUROW
Türkmen döwlet
binagärlik - gurluşyk
institutynyň mugallymy